МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

Силабус навчальної дисципліни

ОПИС У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ І У СЦЕНАРНОМУ ТРАНСФОРМІ

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11. Філологія
Спеціалізація:	В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська В11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька В11.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська В11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Освітньо-професійна програма:	«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька» «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»
Семестр, рік навчання:	3 семестр, 2 рік
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: Очна форма навчання: лекції − 16 годин, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 60 годин Заочна форма навчання: лекції − 6 годин, практичні заняття – 4 години, самостійна робота – 80 годин
Мова викладання:	Українська, англійська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	**Олена Олексіївна КАЛІНЮК**, к. філол. н., доцент кафедри лексикології та стилістики англійської мови
Контактна інформація:	elenakalinyuk1@gmail.com

Робоче місце:	Французький бульвар, 24/26, кафедра лексикології та стилістики англійської мови (ауд. 110)
Консультації:	Онлайн-консультації за потребою кожний робочий день з 16.00 до 19.00 за адресою elenakalinyuk1@gmail.com
Передреквізити:	Знання у сфері лінгвістики тексту, лексикології, стилістики та аналіза тексту
Постреквізити:	Підготовка до написання випускних дипломних робіт відповідної тематики, підвищення загального наукового рівня підготовки лінгвіста.
Мета навчальної дисципліни:	Ознайомити студентів із основними засадами лінгвістичного аналізу художнього тексту та його кіносценарію
Завдання навчальної дисципліни:	Сформувати у здобувачів вищої освіти другого рівня теоретичні знання про художній текст та кіносценарний текст/трансформ, про типи членування художнього тексту, особливості композиційно-мовленнєвого членування художнього тексту, види композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті, функціонування всіх трьох видів КМФ «опис» (портрет, пейзаж, інтер'єр) у художньому тексті та у його кіносценарії.
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**: про композиційно-мовленнєве членування художнього тексту та складові композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті і у його кіносценарії; **вміти:** вміти: проводити власні дослідження на належному рівні, вільно орієнтуватися в різних напрямах лінгвістики як сучасних, так і минулих років, що надаватиме йому можливість здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів; **бути здатним:** самостійно розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій; аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці; характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації; здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних; переносити набутий досвід у професійну діяльність і навчання впродовж життя.
Зміст навчальної дисципліни:	**Змістовий модуль 1. Художній текст як елемент комунікативної парадигми** **Тема 1.** Композиційно-мовленнєве членування художнього

	тексту та його особливості. Художній текст як об'єкт лінгвістичного дослідження: виявлення загальних закономірностей семантичної та структурної організації тексту. Різноманітні типи членування художнього тексту та їх особливості: об'ємнопрагматичний, контекстно-варіативний, формально-графічний, архітектонічний та композиційно-мовленнєвий типи. **Тема 2.** Композиційно-мовленнєва форма «опис» та її складові «портрет» - «пейзаж» - «інтер'єр» у художньому тексті Основні функції КМФ «опис» у художньому тексті. Динамічна та статична форма КМФ «опис». Складові КМФ «опис» та їх взаємозв'язок. Функціональна навантаженність портрету, пейзажу та інтер'єру в художньому тексті та їх зв'язок з основними категоріями тексту. **Тема 3.** Комунікативна парадигма художнього тексту та його комунікативні трансформи. Типи комунікативних трансформацій художнього тексту. Комунікативна парадигма та її складові – комунікативні трансформи. Особливості адаптованих версій для дітей або малопідготовлених іншомовних читачів; дайджест-версій; версій, забезпечених передмовою, післямовою або неавторськими коментарями для культурогічно непоінформованого читача; інокодових/міжкодових трансформацій (перекладів на різні мови); адаптацій художнього твору для інших семіотичних систем. **Тема 4.** Текст кіносценарію як комунікативний трансформ. Сценарій як тип художнього тексту. Типи структурних та семантичних трансформацій художнього тексту при адаптуванні його у текст кіносценарія. Комунікативна ідентичність кіносценарія. Місце кіносценарія у комунікавній парадигмі художнього тексту. **Змістовий модуль 2. Особливості функціонування складових композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті та кіносценарному трансформі** **Тема 1.** Особливості функціонування КМФ «опис» в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа. Типи трансформацій композиційно-мовленнєвої форми «опис» при адаптуванні художнього тексту у текст його кіносценарія. Складові КМФ «опис» у кіносценарії. **Тема 2.** Особливості функціонування портрета в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа. Структурні/функціональні/семантичні розбіжності функціонуваня портрета у художньому тексті та кіносценарії. **Тема 3.** Особливості функціонування відкритого простіру (пейзаж) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.Структурні/функціональні/семантичні розбіжності функціонуваня пейзажа у художньому тексті та кіносценарії.

	Тема 4. Особливості функціонування закритого простіру (інтер'єр) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.Структурні/функціональні/семантичні розбіжності функціонуваня інтер'єра у художньому тексті та кіносценарії
Методи навчання:	Лекції, пояснення, дискусії; усні відповіді, усні доповіді, обговорення доповідей
Рекомендована література:	**Основна** 1. Калінюк О. О. Особливості трансформації художнього тексту в кіносценарний комунікативний трансформ. *Одеська лінгвістична школа: кола реконструкцій* : колект. моногр. / за заг. ред. Т. Ю. Ковалевської. Одеса : ПолиПринт, 2020. С. 271–278. 2. Калінюк О. О., Кашуба М. В., Розанова О. А. Особливості структури та вербальна репрезентація художнього простору у творі К. Шопен «The Story of an Hour». *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 21, т. 1. С. 177–180. 3. Мірошниченко М. О. Трансформація драматичного тексту на мову екрана. *Культура України*. 2024. Вип. 83. С. 83–89. 4. Тащенко Г. В. Трансформація художнього образу в інтерсеміотичному перекладі (на матеріалі екранізації роману «Оповідь Служниці»). *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Вип. 17, т. 2. С. 105–109. 5. Brunow D. Towards an archival study of screenplay versions: the role of screenwriting research for adaptation studies. *Interfaces: Image, Texte, Language*. 2022. No. 47. P. 1–21. 6. Hermansson J. Characters as fictional migrants: Atonement, adaptation and the screenplay process. *Journal of Screenwriting*. 2020. Vol. 11, no. 1. P. 81–97. 7. Melnyk G. The stuff that dreams are made of: The Maltese Falcon and the art of adapted screenwriting. *Journal of Screenwriting.* 2024. Vol. 15, no. 1. P. 21–34. 8. Theo L. J. Adaptation screenplays as performance texts: Axiological linguistic acts in a case of Basque writing. *Journal of Screenwriting.* 2025. Vol. 16, no. 1. P. 47–63. 9. Baum F. The Wonderful Wizard of Oz. Collins Classics. 2010. 192p. 10. Langley N., Ryerson F., Woolf E.A. The Wonderful Wizard of Oz. Script. URL: https://sfy.ru/script/wizard_of_oz_1939 **Додаткова** 1. Богданова М. І. Портретний опис головної героїні у романі Ш. Бронте «Джейн Ейр». *Нова філологія*. 2025. № 99. С.34-48. 2. Гайденко Ю. О., Сергеєва О. О. До проблеми визначення

	композиційно-мовленнєвих форм. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2021. № 50, т. 1. С. 50–53. 3. Калінюк О. О., Кашуба М. В., Розанова О. А. Особливості структури та вербальна репрезентація художнього простору у творі К. Шопен «The Story of an Hour». *Закарпатські філологічні студії.* 2022. Вип. 21, т. 1. С. 177–180. 4. Матковська Г. О., Карачун Ю. Г. Лінгвальна актуалізація композиційно-мовленнєвої неоднорідності художнього тексту. *Нова філологія*. 2023. № 90. С. 64–68. 5. Матковська Г.О. Композиційно-мовленнєва форма «опис-пейзаж». Лінгвостилістичний аспект. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філологія. №3. Луцьк. 2017.С. 247-251. 6. Ходос І.О. Композиційно-мовленнєва організація текстової матерії в ідіодискурсі С. Фіцджеральда. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія».* Серія «Філологічна». Випуск 53. 2015. С. 259-262. 7. Cattrysse P. Teaching Screenwriting as Translation and Adaptation: Critical Reflections on Definitions and Romanticism 2.0. *Journalism and Media*. 2022. Vol. 3, no. 4. P. 794–811. 8. Davies R., Russo P., Tieber C., eds. The Palgrave Handbook of Screenwriting Studies. Cham : Palgrave Macmillan, 2023. 9. Gefen R., Weissbrod R. Collaborative self-translation in the screenplays of The Godfather trilogy. *Journal of Screenwriting*. 2021. Vol. 12, no. 1. P. 39–54. 10. Ksenofontova A. The Modernist Screenplay: Experimental Writing for Silent Film. Cham : Palgrave Macmillan, 2020. 241p. **Електронні інформаційні ресурси** 1. Наукова бібліотека ОНУ: загальний електронний каталог НБ ОНУ: http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/ 2. електронна бібліотека підручників: http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/ 3. навчальні та методичні матеріали: http://lib.onu.edu.ua/rgf/ 4. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА» http://irbis-nbuv.gov.ua
Оцінювання:	Поточний контроль: Очна форма: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, усних доповідей. Заочна форма: усне опитування на початку лекції за матеріалом попередньої лекції, оцінювання доповідей.

	У ході поточного контролю здобувач може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. На практичних заняттях за відповідь – 100 балів на кожному практичному занятті. Самостійна робота у вигляді усної доповіді за заданою темою оцінюється 100 балами за кожну.
ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): Відвідування занять Регуляція пропусків	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова»(2024р.) (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf)
Дедлайни та перескладання	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова (2022р.) (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
Політика академічної доброчесності	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
Використання комп'ютерів/ телефонів на занятті	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
Комунікація	Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber/Telegram. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.